



PROJEKAT:

**ISTRAŽIVANJE UTICAJA KORPORATIVNOG
PODUZETNIŠTVA NA INOVACIJE POSLOVNOG
MODELA KOMPANIJA U BOSNI I HERCEGOVINI
NAKON PANDEMIJE COVID 19**

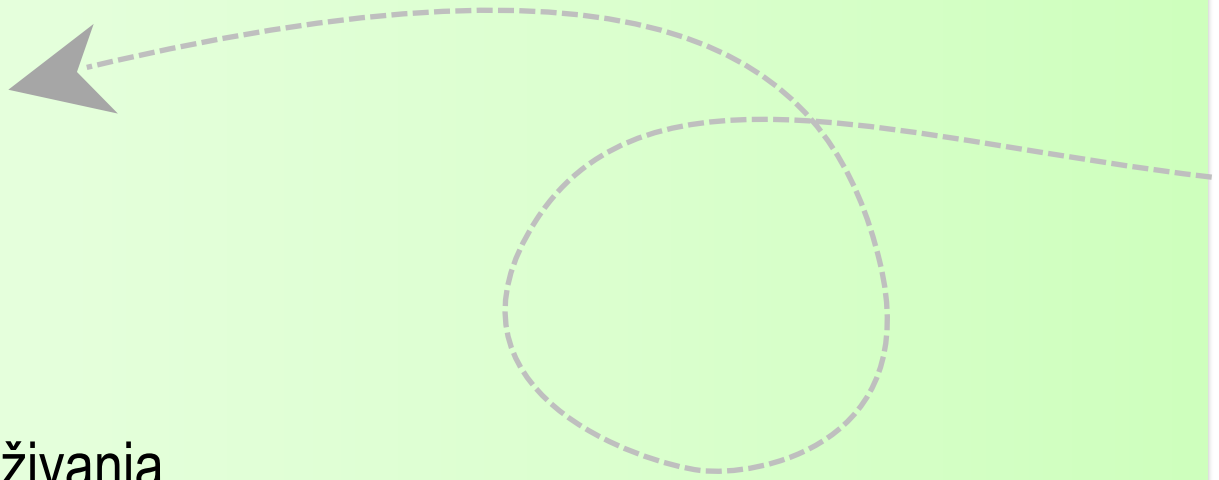
Voditeljica projekta

Dr.sci. Selma Smajlović, docent

Tuzla, 18. novembar, 2022. godine

AGENDA

1. Predmet istraživanja
2. Cilj i metodologija istraživanja
3. Hipoteza istraživanja
4. Očekivani rezultati
5. Projektni tim



Predmet istraživanja

- ✓ Trendovi usporavanja ekonomije Bosne i Hercegovine evidentni su i 2019. godine, a pandemija ih je dodatno produbila u 2020. godini (BHAS, 2021.)
- ✓ Zbog ograničenog kretanja *tražnja se značajno smanjila*, a *šokovi na strani ponude posljedica su prije svega ograničenja ponude radne snage i teškoća u lancima snabdijevanja*.
- ✓ Pandemija COVID 19 prouzrokovala mnogobrojne promjene u načinu i uslovima u kojima kompanije posluju, a to su:
 - ✓ *veće državne intervencije u privredi,*
 - ✓ *socijalno distanciranje i „ostrvovanje“ ekonomija,*
 - ✓ *fokus na trostruki krajnji cilj “profit, ljudi i planeta”,*
 - ✓ *promjena strukture industrije, ponašanja potrošača,*
 - ✓ *nove tehnologije, digitalizacije, pristupa resursima,*
 - ✓ *povećanje intenziteta inovacija na radnom mjestu te promjena odnosa i načina obavljanja posla od strane zaposlenika (rad od kuće, online i interakcije licem u lice).*

Predmet istraživanja

- ✓ BiH na 75. mjesto od ukupno 132. zemlje (GII, 2021.)
- ✓ Inovativnost privrednog sektora u Bosni i Hercegovini:
 - ✓ statistički podaci ukazuju da je u periodu 2016-2018. godina od ukupnog broja kompanija samo **35,6% provelo bar jednu od inovativnih aktivnosti** (BHAS, 2020.).
- ✓ Inovativna aktivnost kompanija povećava se s njihovom veličinom:
 - *59,4% inovativno aktivnih kompanija u posmatranom broju velikih kompanija,*
 - *46,6% u posmatranom broju srednjih kompanija,*
 - *31,5% inovativnih kompanija iz grupe malih kompanija (BHAS, 2020).*

Predmet istraživanja

- ✓ Pokazatelji poduzetničke aktivnosti ka inovacijama u Bosni i Hercegovini u 2017. godini bilježili su pad u odnosu na 2014., posebno u kategoriji etabliranih biznisa, u kojoj je ovaj pokazatelj *za preko 8 puta manji u odnosu na prosjek zemalja Sjeveroistočne Evrope* (GEM, 2021.)
- ✓ Privredni razvoj zemlje se temelji na **efikasnosti**
- ✓ Razlozi se mogu tražiti u nedovoljnoj obrazovanosti stanovništva, posebno u pogledu tehničkih nauka, neznatnom ulaganju kompanija u istraživanje i razvoj, oskudnosti finansijskih resursa, kao i nestabilnoj političkoj situaciji;
- ✓ Poticanje inovativne aktivnosti kompanija
- ✓ **Koncept poslovnog modela i inovacija poslovnog modela** - kritični fenomeni u naporima modernih kompanija da postignu organizacijski uspjeh te **korporacijsko poduzetništvo** kao determinanta inoviranja poslovnog modela

- ✓ Stoga se, u okviru ovog projekta *predmet istraživanja* odnosi se na ***uticaj korporativnog poduzetništva na inovacije poslovnog modela kompanija u Bosni i Hercegovini nakon pandemije COVID 19.***

Cilj ovog istraživanja je, **da se na osnovu teorijskih i empirijskih naučnih spoznaja, utvrdi uticaj korporativnog poduzetništva na inovacije poslovnog modela kompanija u Bosni i Hercegovini nakon pandemije COVID 19.**

Iz temeljnog cilja proizilaze i dodatni ciljevi:

- *razviti pregled i razumijevanje fokusa i doprinosa postojeće akademske literature o konceptima korporativnog poduzetništva, poslovnog modela i inovacija poslovnog modela.*
- *ispitati uticaj varijabli koje dominantno određuju inovacije poslovnog modela*
- *ispitati postojanje veze između korporativnog poduzetništva i inoviranja poslovnog modela.*
- *utvrditi u kojoj mjeri različite dimenzije korporativnog poduzetništva doprinose inovacijama poslovnog modela.*

Korporativno poduzetništvo utiče na inovacije poslovnog modela kompanija u Bosni i Hercegovini nakon pademije COVID 19.

- Nezavisna varijabla: *korporativno poduzetništvo (proaktivnost, preuzimanje rizika, proaktivnost, konkurentsku agresivnost, autonomija)*
- Zavisna varijabla: *inovacije poslovnog modela (efikasnost, inovativnost)*

Metodologija istraživanja

- Istraživačka filozofija: **Pozitivizam**
- Pristup istraživanju: **deduktivni pristup**
- Podaci: **kvantitativni**

Sekundarno istraživanje (desk research)

- pregled i istraživanje postojeće stručne literature o predmetu istraživanja i primjene **bibliometrijskih metoda obrade literature**

Primarno istraživanje (field research)

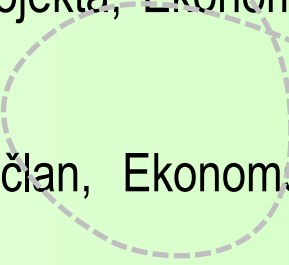
- Uzorak istraživanja: **velike kompanije u Bosni i Hercegovini**
- Ispitanici: **menadžeri najvišeg nivoa u kompanijama**
- Instrument **ispitivanja: anketni upitnik**

Metode istraživanja: **Konfirmativna faktorska analiza (CFA)**

Modeliranje strukturnih jednačina (SEM) uz primjenu odgovarajućih statističkih programa za obradu podataka (Smart PLS, Lisrel, SPSS)

Očekivani rezultati

- Istraživanje koje se planira realizirati u okviru ovog projekta i rezultati koji se očekuju trebaju dati naučni doprinos koji se može sublimirati u sljedećem:
- Produblivanju razumijevanja elemata korporativnog poduzetništva i efekata na inovacije poslovnog modela
- Identifikovanju faktora koji podstiču inovacije poslovnog modela
- Naučno utemeljenom procesu razvijanja inovacija poslovnog modela podstaknutim djelovanjem korporativnog poduzetništva.
- Praktičnom potvrđivanju u kojoj mjeri korporativno poduzetništvo utiče na inovacije poslovnog modela kompanija nakon pandemije COVID 19 i uspostavljenju naučne osnove za buduća istraživanja u ovom području.
- Predloženim smjernicama za dalja istraživanja uticaja korporativnog poduzetništva na inovacije poslovnog modela kompanija nakon pandemije COVID 19.

1. Dr. sc. Selma Smajlović, docent, voditeljica projekta, Ekonomski fakultet Tuzla, Univerzitet u Tuzli
 2. Dr. sc. Bahrija Umihanić, redovni profesor, član, Ekonomski fakultet Tuzla, Univerzitet u Tuzli
 3. Dr. sc. Alma Muratović, vanredni profesor, član, Ekonomski fakultet Tuzla, Univerzitet u Tuzli
 4. Dr. sc. Lejla Turulja, vanredni profesor, član, Ekonomski fakultet Sarajevo, Univerzitet u Sarajevu,
 5. Džana Čaušević, bach.oec., asistent, mlada istraživačica, član, Ekonomski fakultet Tuzla, Univerzitet u Tuzli
- 

HVALA NA PAŽNJI



PROJEKAT:

**ISTRAŽIVANJE UTICAJA KORPORATIVNOG
PODUZETNIŠTVA NA INOVACIJE POSLOVNOG MODELA
KOMPANIJA U BOSNI I HERCEGOVINI NAKON PANDEMIJE
COVID 19**

Voditeljica projekta

Dr.sci. Selma Smajlović, docent

Tuzla, 18. novembar, 2022. godine